

DOI 10.46493/2663-2675-2021-3-4-5
УДК 327.5(83)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ США ЗА ПРЕЗИДЕНТСТВА ДЖ. БАЙДЕНА

Summary

Fesenko M. Peculiarities of US foreign policy formation under the presidency of J. Biden. The article analyses foreign policy of J. Biden and stands out the differences with the previous president. It is proved, that J. Biden's foreign policy differs from D. Trump's foreign policy, although there are elements of continuity in it. Some US presidents, in particular A. Lincoln and B. Obama, chose political rivals to work in their administration. J. Biden selected former colleagues who have worked with him for many years. The Biden administration is expected to take a tougher stance towards Russia. US President J. Biden believes in countering aggression by the Russian Federation, including through sanctions. China is expected to become the main challenge for J. Biden's foreign policy team, as relations between the US and the PRC sank to their lowest point in decades. It is predicted that J. Biden will pursue a more consistent policy towards China. It is also expected that J. Biden's team will enlist the support of US allies to force Beijing to comply with international norms in a number of areas: in trade, in the relations of the central government with Hong Kong, in the actions of the fleet in the South China Sea, in the fight against coronavirus and in the field of human rights.

At present, it remains unclear how the Biden administration will build relations with North Korea. It is expected to cooperate more closely with allies, as well as to exert economic pressure on China to help bring the DPRK to the negotiating table. The big question is whether the Biden administration will honour the March 2021 agreement between the United States and the Taliban and withdraw all American troops by September 11, 2021, without forcing the Taliban to fulfil commitments to reduce bloodshed and cut ties with the Al-Qaeda and other Islamist groups that may pose a threat to US interests. It is expected that the deployment of US troops in places such as Afghanistan and Syria, without a clear strategy, will end under the presidency of J. Biden. But such decisions will depend on military assessments and consultations with allies, which leaves the door open for continued American intervention.

Key words: Foreign Policy, USA, J. Biden, Security.

Передбачається, що підхід Дж. Байдена до міжнародних відносин буде зовсім іншим ніж у Д. Трампа. Великий програмний документ – Стратегію національної безпеки – обіцяно опублікувати в найближчому майбутньому, проте вже зараз у проміжній доповіді Білий дім заявляє, що у зовнішній політиці адміністрація Дж. Байдена планує «прокласти новий шлях». Очікується, що в наступні роки США тісніше співпрацюватимуть з давніми демократичними союзниками, ніж з авторитарними державами або країнами, що відступають від принципів демократії. Передбачається, що, на відміну від Д. Трампа, Дж. Байден встановить кращі відносини з лідерами демократичних країн ніж з авторитарними лідерами. Вважається, що під керівництвом досвідченого державного секретаря США Е. Блінкена державний департамент США знову турбуватиметься утиском прав людини і нападом на демократичні інститути в усьому світу. Дж. Байден та його команда також подали сигнал про свій намір скликати авторитетний світовий саміт демократій. Незважаючи на те, що нова адміністрація не розкриває подробиць про терміни проведення або зміст саміту, мета пропозиції полягає у наданні нового імпульсу демократичним країнам в їхній боротьбі із загрозами

автократії. Саміт може стати важливим сигналом, який підтвердить непохитну прихильність США до демократичних цінностей.

Всі ці зміни, на переконання американського дослідника Я. Мунка, є помітним поліпшенням порівняно з адміністрацією Д. Трампа. Але навіть якщо вони будуть повністю реалізовані, їх, ймовірно, буде недостатньо, щоб зупинити відродження авторитаризму. Проблема полягає в тому, що дві основні мети цих зусиль полягають у стримуванні впливу могутніх автократій і запобіганні відступництву провідних демократій від демократичних принципів – частогусто знаходяться в суперечності один з одним. На переконання дослідника, «будь-яка спроба зупинити відродження автократії повинна одночасно перешкодити молодим демократіям вступити до лав світових диктатур і перешкодити таким країнам як Китай і Росія змінити світовий порядок. Але якщо США бажають по-справжньому стримати Росію, то їм потрібно зберігати тісні відносини з Польщею, а якщо вони хочуть по-справжньому стримувати Китай, їм потрібно зберегти Індію у своєму таборі» [1].

Серед пріоритетів зовнішньої політики адміністрації 46-го Президента США можна виділити прагнення відновити і зміцнити зв'язки із союзниками – передусім з НАТО. Адміністрація Дж. Байдена переважно керуватиметься установками та орієнтирами адміністрації Б. Обами, що означає подальше зміцнення НАТО, відданість ідеї зміни режимів і зміцнення військової могутності на противагу основним супротивникам – Росії і Китаю.

Загалом виділяються дві відправні точки для подальшої безпекової політики США за президентства Дж. Байдена. По-перше, це анонсований і згаданий вище «саміт демократій». Така ініціатива може стати новим інструментом ідеї зміни режимів, що спиратиметься на економічний тиск як інструмент для розпалювання внутрішнього невдоволення. По-друге, це орієнтація на нові технології як все більш значимий аспект національної та міжнародної безпеки. Водночас особливо важливо, що до цієї сфери можуть бути залучені абсолютно різні технології від безпосередньо військових – таких як автономні системи озброєння і високотехнологічна розвідка на основі великих даних до абсолютно «цивільних» – таких як операційні системи і веб-сервіси для ведення «гібридної війни», що широко використовуються. Такі умовно цивільні технології вже сьогодні стають не тільки джерелом цінних відкритих і конфіденційних даних, але і територією широкого інформаційного протистояння. Увага США до цих питань відкриває нову сферу для «гонки озброєнь» і, на жаль, відкриває нові можливості для підвищення напруженості – як у віртуальному, так і в реальному світі [2].

На виступі президента Дж. Байдена на віртуальній Мюнхенській конференції з безпеки 2021 року було підтверджено, що НАТО є потужним фундаментом, на якому будується колективна безпека. Внаслідок

цього Дж. Байден заявив: «Партнерство між Європою і США, на мою думку, є і має залишатися наріжним каменем усього того, що ми сподіваємося досягти XXI століття, як і XX століття. Ми як і раніше підтримуємо мету створення єдиної, вільної і мирної Європи. США повністю віддані нашому альянсу НАТО, і я із задоволенням відзначаю, що Європа збільшує вкладення коштів до військового потенціалу, який забезпечує нашу загальну оборону. Саме тому відстоювання суверенітету і територіальної цілісності України як і раніше життєво важливо для Європи і США. Саме тому боротьба із всюдозволеністю – всюдозволеністю Росії та її хакерськими атаками на комп'ютерні мережі в США, в усій Європі та в усьому світі – стала критично важливою для захисту нашої колективної безпеки. Проблеми, пов'язані з Росією, можуть відрізнитися від проблем, пов'язаних з Китаєм, але вони так само реальні» [3].

Адміністрація Дж. Байдена запевняє Україну, що США і НАТО підтримають її в сильнішому протистоянні з проросійськими сепаратистами та із самою Росією. У прес-релізі Білого дому від 2 квітня 2021 року підтверджено, що в ході телефонної розмови з українським президентом В. Зеленським Дж. Байден «заявив про непохитну підтримку Сполученими Штатами українського суверенітету і територіальної цілісності перед лицем російської агресії на Донбасі і в Криму, що триває». Те ж саме зробили й інші високопоставлені керівники з адміністрації, зокрема міністр оборони Л. Остін і держсекретар Е. Блінкен [4].

Однак, як стверджує старший науковий співробітник Інституту Катона Т. Карпентер, адміністрація Дж. Байдена ризикує повторити катастрофічну політику Дж. Буша-молодшого, який переконав грузинського президента М. Саакашвілі, що його країна є цінною союзницею США і що США з НАТО неодмінно придуть на допомогу Грузії, якщо та втягнеться до збройного конфлікту з Росією. У М. Саакашвілі були всі підстави зробити висновок, що він може розраховувати на рішучу підтримку США. Адміністрація Дж. Буша-молодшого поставила Грузії зброю на мільйони доларів і навіть займалася бойовою підготовкою грузинських військ. Дж. Буш-молодший та інші керівники голосно і нестримно підносили М. Саакашвілі та демократичну революцію в Грузії і вважали, що грузини заслуговують особливого визнання. Дж. Буш-молодший також наполягав, щоб союзники по НАТО надали Грузії і Україні членство в альянсі. Через протидії Франції і Німеччини здійснити цей задум не вдалося, але очевидно М. Саакашвілі повірив, що в разі відкритого зіткнення між РФ і Грузією НАТО вступить у військові дії з Росією [4].

У серпні 2008 року Грузія намагалась відновити контроль над Південною Осетією, яка з початку 1990-х років перебувала під захистом російських миротворчих сил. У ході наступу грузини завдали втрати російським миротворцям. У відповідь РФ почала масштабний контрнаступ, що за короткий термін призвело до захоплення декількох міст Грузії і до виходу російських

військ в передмістя її столиці. Всупереч численним виразам підтримки США та їхні європейські союзники не побажали йти на ризик небезпечної і непередбачуваною конфронтації з ядерною державою через мало кому відомі територіальні суперечки. Війська США і НАТО залишилися в казармах, а М. Саакашвілі був змушений погодитися на мирну угоду, в результаті чого Південна Осетія і Республіка Абхазія опинилися під контролем Росії [4].

Напередодні 100 днів на посаді Президента Дж. Байден виступив зі зверненням до конгресу США. Хоча безпосередньо зовнішній політиці була присвячена лише невелика частина його звернення, вся його промова від початку і до кінця була заснована на чітко універсалістському розумінні місця США у світі. Дж. Байден повторив пріоритетну думку свого виступу перед співробітниками Департаменту США в лютому 2021 року: «...чіткої межі між зовнішньою і внутрішньою політикою більше немає». У розумінні Дж. Байдена священна місія США полягає в тому, щоб вести і виграти війну між демократією (в своєму зверненні він вимовив це слово 16 разів) та автократією, війну проти ворогів, які знаходяться як усередині, так і за межами кордонів Сполучених Штатів [5].

Дж. Байден також назвав Китай конкурентом і досить різко розкритикував порушення прав людини в Китаї, що стало відображенням його колишніх висловлювань щодо питань забезпечення соціальної справедливості у Сполучених Штатах. Коментарі Дж. Байдена щодо Росії виявилися досить лаконічними і стриманими. Дж. Байден назвав санкції, введені його адміністрацією проти РФ, «прямою і пропорційною відповіддю», одночасно запевнивши аудиторію в тому,

що США і Росія можуть співпрацювати, коли це буде в їхніх спільних інтересах [5].

Обидві мішені критики Дж. Байдена не сиділи, склавши руки, останні кілька місяців. Як Китай, так і Росія ввели безпрецедентні односторонні відповідні заходи проти санкцій адміністрації Дж. Байдена. РФ оголосила про політику «нульової толерантності» стосовно подальших санкцій після того, як Захід ввів нові обмежувальні заходи через вирок, винесений російському опозиціонеру А. Навальному. Відмовившись від давньої прихильності РФ «пропорційним» заходам, В. Путін пообіцяв виступити з «асиметричною» відповіддю, якщо Захід перейде «червону лінію» щодо Росії. Тим часом КНР ввела санкції проти цілого ряду західних чиновників, разом з главою Комісії США з міжнародної релігійної свободи Г. Манчин, на тлі скандалу навколо положення мусульман-уйгурів у Китаї. Китай також пригрозив жорстко відреагувати, якщо США вирішать бойкотувати зимові Олімпійські ігри 2022 року в Пекіні. Зазначимо, що адміністрація Дж. Байдена обмірковувала цю ідею, але швидко від неї відмовилася. Все сміливіші односторонні заходи, прийняті РФ і КНР, є очевидним викликом для адміністрації Дж. Байдена. Однак існує набагато серйозніша стратегічна загроза, а саме ймовірність того, що Росія і Китай скоординують свої зусилля, щоб протистояти Заходу [5].

Вважається, що США і КНР зовсім не обов'язково офіційно вступати в альянс між собою, аби втягнути США до трагічного конфлікту відразу на двох фронтах. Експерти вже багато років попереджають, що в разі початку масштабної гарячої війни між Сполученими Штатами і Росією або Китаєм, друга держава, яка залишилася поза участю в ак-

тивних бойових діях, не стане пасивно спостерігати за розвитком ситуації. Існує чимало катастрофічних непередбачуваних наслідків, які можуть викликати такий конфлікт. Наприклад, КНР може скористатися потенційним російсько-американським конфліктом на сході України або в Прибалтиці, щоб нарешті реалізувати свої плани із захоплення Тайваню, поки США будуть в політичному і військовому сенсі зайняті в іншому місці. Отже, хоча адміністрація Дж. Байдена готується до політики конфронтації з РФ і КНР, обумовленої прагненням захистити цінності, США не можуть дозволити собі залишити поза увагою ті геополітичні ризики, які лежать в основі стратегічного трикутника США-РФ-КНР [5].

Держсекретар США Е. Блінкен заявив в інтерв'ю виданню «The Washington Post», опублікованому 9 квітня 2021 року, що Президенту США Дж. Байдену слід прагматично підходити до Росії. Глава Білого дому бачить необхідність «залучати Росію до відповідальності за будь-які безрозсудні або ворожі дії, що вживаються нею», проте «відкритий до співпраці в галузях, що становлять обопільний інтерес», пояснив Е. Блінкен. Дж. Байден в середині березня 2021-го заявив, що «вважає Президента РФ В. Путіна вбивцею». «Кремль поплатиться за спроби вплинути на результат президентських виборів в США 2020 року на користь Д. Трампа», додав глава Дж. Байден. Зі свого боку РФ назвала звинувачення про втручання у вибори безпідставними. В. Путін незабаром після жорстких слів свого американського колеги висловив бажання обговорити з Дж. Байденем двосторонні відносини, стратегічну стабільність, регіональні конфлікти і глобальні проблеми, що стоять перед людством. Зі свого боку, Білий дім заявив, що зустріч двох президентів відбудеться за «слухного часу» [6].

Держсекретар США Е. Блінкен називає підхід Дж. Байдена до основних питань зовнішньої політики не стільки «доктриною», скільки прагматичним мисленням: вирішувати проблеми, чітко доносити свої думки до друзів і супротивників та крок за кроком просувати «заснований на правилах порядок». Е. Блінкен – професійний політик, який давно працював з Дж. Байденем. На думку Е. Блінкіна, нагальною проблемою на сьогодні є Афганістан. Е. Блінкен вважає, що Дж. Байден поверне американські війська додому, не встановлюючи ніяких тимчасових рамок. Е. Блінкен особисто працює над планом стабільного переходу після виведення американських військ. Дж. Байден усвідомлює ризик того, що Афганістан може знову зануритися в громадянську війну або що «Аль-Каїда» може відновити свою діяльність за декілька років після відходу американських військ. Але він вважає, що коли США спробують зберегти гарнізон у Кабулі, поки таліби захоплюють провінційні столиці, ці залишкові сили на ділі можуть навіть перешкодити збору розвідувальних даних і боротьбі з тероризмом [7].

Такого ж прагматичного підходу, на думку Е. Блінкена, Дж. Байден дотримується і стосовно Росії. На питання, як Дж. Байден міг одночасно назвати

Е. Блінкен

Президента Росії В. Путіна «вбивцею» і водночас погодитися з ним працювати, Е. Блінкен відповів, що це політичний прагматизм – політика «батого і пряника». Адміністрація Дж. Байдена, з одного боку, прагнучиме змусити Росію відповідати за будь-які безрозсудні або ворожі дії, але водночас відкрита для співпраці у сферах, де США і РФ можуть мати спільні інтереси. Е. Блінкен від імені адміністрації Дж. Байдена висловив стурбованість рішенням В. Путіна перекинути тисячі військовослужбовців та одиниць важкої техніки до кордону з Україною [7].

У відносинах з Китаєм Дж. Байден має намір підкреслювати інтереси США, але водночас вивчати області співробітництва. Е. Блінкен наголошує, що США не мають наміру стримувати або гальмувати Китай. Дж. Байден зайняв вельми традиційну позицію щодо глобального лідерства США. Е. Блінкен підкреслює, що глобальне лідерство у США відбирає КНР, від чого можуть постраждати американські інтереси і цінності [7].

Погляд Дж. Байдена на американське лідерство відкритий і для нових форм співпраці. У цьому контексті Е. Блінкен згадав коаліцію, спочатку з «братніх демократій», куди увійдуть інші визначальні зацікавлені сторони – такі, наприклад, як всесвітні технологічні гіганти. Вона буде вирішувати масштабні проблеми, з якими можна боротися лише консолідованими зусиллями: наприклад, з пандеміями, змінами клімату і шкідливими технологіями [7].

Необхідно відзначити, що на сьогодні за деякими основними питаннями зовнішньої політики США адміністрація Дж. Байдена продовжує лінію адміністрації Д. Трампа. Поки при владі перебував

Д. Трамп, США розв'язали торговельну війну проти КНР під виглядом санкцій, тож їхні стосунки з Китаєм значно погіршилися. Проте стосовно Китаю і Росії Дж. Байден веде більш жорстку політику ніж його попередник. Дж. Байден тільки недавно вступив на посаду президента, і він стикається з серйозними внутрішніми економічними та політичними проблемами: такими як низький рівень життя населення, який різко впав, занепад інфраструктури, трагічні наслідки пандемії, а також міграційна криза на кордоні з Мексикою. Така кількість накопичених невирішених питань може пояснити те, що Дж. Байден ще не звернув увагу на деякі зовнішньополітичні питання і не скасував крайні заходи, які прийняв Д. Трамп: наприклад, різке посилення блокади Венесуели, Куби, Ірану, Сирії та Північної Кореї, які вважаються злочинами проти людяності та сприяють загостренню міжнародної напруженості [8].

Незважаючи на відмінності зовнішньої політики Д. Трампа і Дж. Байдена, необхідно відзначити, що адміністрація Дж. Байдена перейняла деякі агресивні методи Д. Трампа. Держсекретар Е. Блінкен дотримується жорсткої позиції Д. Трампа стосовно Китаю, і, хоча категорично не згоден з деякими діями попереднього президента в інших сферах, він упевнений, що напрямок обрано вірно. Одного разу на сенатських слуханнях Е. Блінкен навіть погодився з думкою свого попередника М. Помпео, який звинуватив Китай в геноциді у провінції Синьцзян. З деяких питань адміністрація Дж. Байдена продовжить задані Д. Трампом напрямки політики. Це стосується також підтримки, що посилюється, України в боротьбі з російською агресією [8].

Девіз зовнішньої політики Президента США Дж. Байдена: «Америка повернулася». Дж. Байден та його нова команда з національної безпеки зібрали союзників в Азії та Європі, повернулися до глобальних інститутів та загострили відносини з авторитарними режимами. Новий президент швидко скасував імміграційні заборони адміністрації Д. Трампа і пообіцяв виділити гроші для вакцинації найбільш вразливих населення світу. Більше того, він зробив все це на тлі руйнівної пандемії і після першої в історії США

зміни президента, яка виявилася пов'язаною з насильством. У всьому світі Дж. Байдена зустрічає хвиля доброї волі. Згідно з опитуваннями «Pew Research Center», після перемоги Дж. Байдена на виборах, наприклад, 79 % німців заявили про свою впевненість в тому, що він «зробить правильні дії» у світовій політиці – порівняно з тільки 10 % тих, хто говорив подібні речі щодо президента Д. Трампа лише кількома місяцями раніше. Почуття полегшення особливо сильно відчувається серед союзників США в Азії та Європі, громадяни яких спостерігали за бунтом 6 січня 2021 року в столиці провідної світової демократії – Вашингтоні [9].

Як і передбачалося, каменем спотикання для нової адміністрації стала кризова ситуація у сфері імміграції. Досить просто було демонтувати міграційну політику Д. Трампа, скасувавши відповідні укази (всього Дж. Байден скасував 62 укази попереднього президента). Значно складніше знайти відповіді на хронічну в США проблему масової імміграції з країн Центральної і Південної Америки – особливо з урахуванням масового припливу мігрантів з цих регіонів у сподіваннях на толерантне ставлення до них уряду Дж. Байдена. Найбільш гостро постала проблема малолітніх мігрантів, які подорожують без супроводу дорослих. Зрештою Міністерство охорони здоров'я США було змушене відкрити для цієї категорії мігрантів 11 тимчасових центрів утримання – до цього вони перебували в дільницях прикордонної служби. Незважаючи на оголошену президентом законодавчу ініціативу в сфері імміграції, разом з перспективою отримання американського громадянства для 11 мільйонів нелегальних мігрантів, міграційна проблема надовго, поки США і країн-донорів іммігрантів буде розділяти соціально-економічна прірва і в економіці США зберігатиметься попит на дешеву працю мігрантів, залишиться реальністю американського суспільного життя [10].

Сильна і досвідчена команда на чолі з держсекретарем Е. Блінкеном і радником з національної безпеки Дж. Салліваном розгорнула наступ американської дипломатії в реальному і віртуальному форматах. Унаслідок почали швидко проявлятися контури зовнішньої політики епохи Дж. Байдена. Змагання між Сполученими Штатами і Китаєм як великих держав – і одночасно глобальне змагання між демократичними і неліберальними моделями правління – стало центральним у політиці США. До цього можна додати новий акцент на проблемі змін клімату, прав людини і використанні міжнародної торгівлі для створення робочих місць. Дж. Байден прагне знайти новий баланс між інтересами і цінностями США, між внутрішніми проблемами і глобальною роллю Америки [9].

15 квітня 2021 року Міністерство фінансів США, яке здійснює контроль у сфері обмежувальних заходів, оголосило про введення масштабних санкцій проти Росії. Список звинувачень виявився вельми довгим. Зокрема йдеться про «підрив у проведенні вільних і чесних виборів, а також демократичних

інститутів» у США і в тих країнах, які є їхніми союзниками; про «участь в проведенні зловмисної кіберактивності, а також підготовці такого роду дій»; про «заохочення і використання транснаціональної корупції для здійснення впливу на іноземні уряди»; про «екстериторіальні дії», спрямовані проти дисидентів і журналістів, а також про «порушення ustalених принципів міжнародного права, разом з повагою до територіальної цілісності держав» Йдеться, насамперед, про анексію РФ Криму та її підтримку сепаратистів на сході України [11].

Що стосується фізичних осіб та організацій, які потрапили під санкції відповідно до оголошених Міністерством фінансів США заходів, то вся їхня власність та будь-які їхні активи, що знаходяться в розпорядженні або контрольовані «американськими суб'єктами», зокрема банками, заморожуються. США також оголосили про те, що вони висилають десять російських дипломатів, які працюють у Вашингтоні і в Нью-Йорку, бо всіх їх підозрюють у тому, що вони є співробітниками розвідки. Попередня масова висилка відбулася в березні 2018-го, коли адміністрація Д. Трампа вислала з країни 60 ймовірних російських шпигунів після розпочатої спроби отруєння у Великобританії С. Скрипалю, колишнього співробітника російської розвідки [11].

Всі ці заходи вживаються на момент підвищеної напруженості у відносинах між США і РФ та на тлі побоювань з приводу можливої ескалації конфлікту на Сході України, оскільки російські війська були зосереджені на кордоні зі своїм західним сусідом у таких масштабах, чого не спостерігалось багато років. Дж. Байден розуміє, що США все ще потрібно мати справу з Росією. 14 квітня 2021 року Дж. Байден запропонував В. Путіну провести зустріч. За словами американського президента, санкції могли б піти і далі, однак він хоче уникнути ескалації в інтересах «стабільних, передбачуваних відносин» [11].

Отже, зовнішня політика Дж. Байдена відрізняється від зовнішньої політики Д. Трампа, хоча в ній простежуються елементи наступності. Деякі президенти США, зокрема А. Лінкольн і Б. Обама, вибирали для роботи в своїх адміністраціях політичних суперників. Дж. Байден вибрав колишніх колег, які працювали разом з ним протягом багатьох років. Очікується, що адміністрація Дж. Байдена займе жорсткішу позицію щодо Росії. Президент США Дж. Байден вірить у протидію агресії з боку РФ, зокрема за допомогою санкцій.

Китай, як очікується, стане головним викликом для зовнішньополітичної команди Дж. Байдена, оскільки відносини між США і КНР опустилися до найнижчої точки за останні десятиліття. Прогнозується, що Дж. Байден проводитиме послідовнішу політику щодо Китаю на відміну від Д. Трампа з його хаотичним підходом, який варіювався від ведення торговельної війни до вихвалання Президента КНР Сі Цзіньпіна. Очікується також, що команда Дж. Байдена заручиться підтримкою союзників

США, щоб змусити КНР дотримуватися міжнародних норм в ряді сфер: у торгівлі, в стосунках центрального уряду з Гонконгом, у діях флоту в Південно-Китайському морі, у боротьбі з коронавірусом та у сфері прав людини. На сьогодні залишається неясно, як адміністрація Дж. Байдена вибудовуватиме відносини з Північною Кореєю. Очікується більша тісна співпраця з союзниками, а також економічний тиск на Китай для більш активної посередницької ролі між США і КНР.

Велике питання полягає в тому, чи виконає адміністрація Дж. Байдена угоду між США і талібами, укладену в березні 2021-го, та виведе всі американські війська до 11 вересня 2021 року, змушуючи талібів виконати зобов'язання зі скорочення кровопролиття і припинення зв'язків з Аль-Каїдою та іншими ісламістськими угрупованнями, що можуть становити загрозу національним інтересам США. Очікується, що розгортання американських військ у таких місцях як Афганістан і Сирія без чіткої стратегії закінчиться за президентства Дж. Байдена. Проте такі рішення будуть залежати від оцінок військових і консультацій із союзниками.

Микола ФЕСЕНКО,
доктор політичних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник
ДУ «Інститут всесвітньої історії
НАН України» (м. Київ, Україна)

Список використаних джерел:

1. Mounk Y. Democracy on the Defense Turning Back the Authoritarian Tide. Foreign Affairs. March/April 2021. URL.: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2021-02-16/democracy-defense>
2. О военной политике и военных расходах США. ИКСИ. Аналитическое Материалы. 25 января 2021. URL: https://icss.ru/images/pdf/20210125_US_Military_Exp.pdf
3. Remarks by President Biden at the 2021 Virtual Munich Security Conference. WH.GOV. February 19, 2021. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/19/remarks-by-president-biden-at-the-2021-virtual-munich-security-conference/>
4. Carpenter T. Joe Biden's Ukraine Policy: A Repeat of George W. Bush in Georgia? The National Interest. April 5, 2021. URL: <https://nationalinterest.org/blog/skeptics/joe-biden%E2%80%99s-ukraine-policy-repeat-george-w-bush-georgia-182036>
5. Episkopos M. Is Biden Pushing Russia and China Closer Together? The National Interest. May 1, 2021. URL: <https://nationalinterest.org/feature/biden-pushing-russia-and-china-closer-together-184224>
6. Мьльников П. Госдепартамент США объяснил политику Байдена в отношении России. DW. 09.04.2021. URL: <https://www.dw.com/ru/gosdepartament-ssha-objasnil-politiku-bajdena-v-otnoshenii-rossii/a-57140073>
7. Ignatius D. Opinion: Antony Blinken offers a window on how Biden's foreign policy decisions will be made. The Washington Post. April 9, 2021. URL: https://www.washingtonpost.com/opinions/global-opinions/antony-blinken-offers-a-window-on-how-bidens-foreign-policy-decisions-will-be-made/2021/04/08/dce01208-98a7-11eb-b28d-bfa7bb5cb2a5_story.html
8. Guerra Cabrera A. Nueva guerra fría? La Jornada. 8 de abril de 2021. URL: <https://www.jornada.com.mx/2021/04/08/mundo/022a1mun>
9. The Biden 100-Day Progress Report. Foreign Policy. April 23, 2021. URL: <https://foreignpolicy.com/2021/04/23/biden-100-day-report-card/>
10. Шамшур О. 100 дней Джозефа Рузвельта. Зеркало Недели. 1 мая 2021.
11. Joe Biden seeks to clobber Russia with new economic sanctions. The Economist. April 15, 2021. URL: <https://www.economist.com/united-states/2021/04/15/joe-biden-seeks-to-clobber-russia-with-new-economic-sanctions>